

XVII Escola per a ensenyants 1994

MARZAM

Alaior, del 22 al 26 d'agost

Portada: Marcel Villier

XVII Escola per a Ensenyants - 1994
Alaior, del 22 al 26 d'agost

ORGANITZA: MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE MENORCA

PATROCINEN:

MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA

CONSELL INSULAR DE MENORCA

**CONSELLERIA DE CULTURA,
EDUCACIÓ I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR**

Informació General

HORARI

Matí

Hora I
9.30 - 11 h.

Hora II
11.30 - 13 h.

Capvespre

Hora III
16 - 18 h.

Els curssets de l'hora I i l'hora III són de dilluns a divendres.

A l'hora II hi ha activitats diferents segons els dies: curssets d'un, dos o tres dies (dl, dt, dc); conferències, dijous i assemblea, divendres.

SERVEIS

Guarderia per a al.lots i al.lotes de cursetistes a partir de sis mesos.
El preu serà de 500 ptes. diàries.

MATRÍCULA

Per a matricular-se és necessari:

- Omplir la fitxa d'inscripció (contraportada).
- Fer l'ingrés de la quota a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. Llibreta del Moviment de Renovació Pedagògica de Menorca n. 2944-92, oficina Es Mercadal-0264.
- Enviar la fitxa d'inscripció i el justificant d'ingrés de la quota a la Secretaria de l'Escola per a Ensenyants: carrer de Sant Pere d'Alcàntara 26, baixos, de Ciutadella.

QUOTA

La quota per matrícula és de 4.000 ptes. Els afiliats al M.R.P.M. hauran de pagar 500 ptes. per formalitzar la matrícula.

TERMINI:

El termini d'inscripció serà dia 10 d'agost. Si algun curs s'ha de tancar per excés de matrícula tindran preferència els primers matriculats.

LLOC:

Escola Pública d'Alaior.

PRESENTACIÓ

Una de les característiques més definitòries de la nostra societat és la pluralitat de les realitats socials diverses. Per donar resposta a aquesta realitat els M.R.P.s. d'arreu de l'Estat Espanyol han portat històricament una tasca de reflexió que s'ha traduït en una sèrie de conceptes, que, en part i sobre el paper, recull l'actual reforma educativa: interculturalisme, educació en valors, atenció a la diversitat, etc.

Però, cal ser conscients que la terminologia no basta, és necessari anar un pas més enllà i aprofundir en el veritable significat del centre educatiu i del professorat compromès en un ensenyament de la tolerància, del respecte i la comprensió envers tot allò que és diferent al model hegemònic socialment acceptat.

Sabem que no és una tasca gens senzilla, és un camí iniciat, un àmbit on hi cal molta reflexió. Però també sabem que aquesta feina no ens vindrà feta des de l'Administració i que som els mestres i les mestres qui hem d'esser capaços de portar-la endavant per aconseguir una educació solidària. És per això que el MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE MENORCA dedicà les seves IV Jornades Pedagògiques d'hivern (Fornells 94) a aquest tema i que, tot seguint per aquesta via, hem centrat la nostra ESCOLA D'ESTIU d'enguany precisament en la problemàtica de la diversitat als centres.

Esperem que el resultat sia profitós i que faci possible una posterior acció innovadora dins les escoles de Menorca.

Horari General

HORA I (9.30 a 11 h.)	
CURSETS LLARGS	
I-A Llegir, escriure: un aprenentatge sempre inacabat.	1 Dora Muñoz
I-B La globalització.	2 Maite Mases
I-C Bona ortografia sense esforç per a Primària i Secundària (Programa Orleans)	3 Daniel Gabarró Conxita Puigarnau
I-D Organització de la classe per racons en el 2n Cicle d'Educació Infantil.	4 Rosa M. Securún
I-E Feim matemàtiques al parvulari.	5 Rosa Mira
I-F Anglès a Primària	6 Alex F. Schouten
I-G Estratègies d'aprenentatge en l'Educació de Persones Adultes.	7 Pere Alzina
I-H Com educar els valors a l'Escola?	8 Xus Martín
I-I Conèixer el nostre patrimoni artístic per salvaguardar-lo.	9 Roser Juanola
I-J Curs didàctic sobre arqueologia.	10 Fernando Contreras Assumpta Moreno

HORA II (11.30 a 13 h.)**CURSETS CURTS (dl., dt. i dc.)**

II-A 11
 Les pedres també van a l'Escola.
 (dl. dt.) **Antoni Obrador**

II-B 12
 Els conflictes de Iugoslàvia. **Antoni Luchetti**

II-C 19
 Conèixer el nostre patrimoni artístic
 per salvaguardar-lo. **Roser Juanola**

II-D 13
 Sortida a Torre d'en Gaumés. (dc) **Joan C. de Nicolás**

II-E 14
 Filosofia 6/18: per a 3r i 4t de Primària. **Grup Filosofia per a nens**

II-F 1
 Filosofia 6/18: per a 1r i 2n de Primària. (dl) **Grup Filosofia per a nens**

CONFERÈNCIES (dijous)

II-G 12
 L'estat del benestar s'acaba? **Antoni Luchetti**

II-H 15
 Educació intercultural i valors **Adolf Castelví**

**ASSEMBLEA MOVIMENT DE
RENOVACIÓ PEDAGÒGICA (divendres)****HORA III (16 a 18 h.)****TALLERS**

III-A 1
 Foniatria I **Pere Godall
Marisa Roca**

ANUL.LAT

III-B 16
 Taller de Ceràmica **Antoni Brengaret**

III-C 17
 Balls de saló. Iniciació **Angels Vidal
Joan Espuña**

III-D 11
 Les pedres també van a l'Escola **Antoni Obrador**

III-E 1
 Jocs alternatius per a totes les edats. (dl.dt.dc.) **Àngela Rivera**

III-F 18
 Jocs i/o esports amb material alternatiu. **José A. Ferrando**

III-G 19
 La plàstica: un joc? una eina?. **Jordi Junyent**

III-H 20
 Escoltar, cantar i ballar a l'Educació Infantil. **Marta Badia**

III-I 21
 Pastisseria **Pere Llopart**

Programes dels cursos

I-A. LLEGIR, ESCRIURE: UN APRENTATGE SEMPRE INACABAT. (Adreçat al professorat d'Educació Primària)

- Situacions d'ús i comunicació:
Estratègies de lectura i escriptura
- L'avaluació com autocontrol del què i com aprenem.

DORA MUÑOZ

I-B. LA GLOBALITZACIÓ

- Concepcions de com s'aprèn, el paper de la cultura social i del grup-classe,
- Com intervenir a l'aula perquè l'alumnat sàpiga accedir, comprendre, analitzar i interpretar la informació.
- Els Projectes de Treball com un intent d'organitzar les estratègies de treball i que faciliti el creixement de cada alumne des de les diferències.

MAITE MASES

I-C. BONA ORTOGRAFIA SENSE ESFORÇ PER A PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA (PROGRAMA «ORLEANS»)

OBJECTIUS DEL CURS

- Conèixer les noves Tècniques de Gestió Cognitiva aplicades a l'ensenyament de l'ortografia.
- Adquirir l'habilitat d'aplicar-les al treball de l'aula.
- Transmetre una metodologia coherent i coordinada del tractament de l'ortografia, útil per a primària i secundària.

CONTINGUTS DEL CURS

- L'ortografia dins el currículum escolar.
- Reflexió al voltant de les estratègies clàssiques de l'ensenyament de l'ortografia.
- Factors que intervenen en l'aprenentatge de l'ortografia.
- Fisiologia, neuro-lingüística (NLP) i ortografia.
- Com transmetre una estratègia correcta d'aprenentatge ortogràfic als nostres alumnes.
- El treball ortogràfic per cicles i nivells a la pràctica.

DANIEL GABARRÓ
CONXITA PUIGARNAU

I-D. ORGANITZACIÓ DE LA CLASSE PER RACONS EN EL 2n CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL.

L'objectiu del curs és reflexionar sobre les necessitats i els interessos dels infants del 2n Cicle d'E. Infantil com a punt de partida per a l'organització de la classe.

Proposta de treball:

Els racons com a metodologia de treball dins l'organització de la classe:

- Racons de joc i racons de treball.
- Descripció dels tipus de racons.
- Activitats per programar als diferents racons tenint en compte l'edat i el currículum.
- Sistemes d'avaluació i control
- Paper del mestre.

Es presentaran propostes pràctiques de racons de joc i de treball mitjançant materials concrets, fotos, diapositives i vídeos.

ROSA M. SECURÚN

I-E. FEIM MATEMÀTIQUES AL PARVULARI

OBJECTIU:

Proporcionar als professors de Parvulari eines per a la reflexió sobre la funcionalitat de les matemàtiques per a l'infant i recursos per tal de dissenyar activitats d'aprenentatge relacionades amb el currículum de Matemàtiques a Parvulari.

PROGRAMA:

1r dia:

Introducció:

- Construcció del coneixement matemàtic en el parvulari.
- Selecció de continguts matemàtics per a parvulari.
- Funcionalitat de les matemàtiques.
- Criteris metodològics.

2n dia:

- Aspectes qualitius de la realitat: atributs, relacions, classificacions, seriacions, ordenacions.

3r dia:

- Aspectes quantitius de la realitat: nombre i operacions. Relacions, comparacions, quantificadors, sèrie dels nombres i operacions.

4t dia:

- Aspectes quantitativs de la realitat: la mesura. Relacions, comparacions, nocions bàsiques, mesura a Parvulari.

5è dia:

- Organització de l'espai i geometria. Exploració de l'espai, exploració dels objectes.

ROSA MIRA

I-F. ANGLÈS A PRIMÀRIA

MATERIAL PRODUCTION FOR CREATIVE LANGUAGE ACQUISITION

The different workshops will take you on an exiting journey and I hope you will come across those things of most interest to you.

The areas are:

- Determination of fields of interest to complement textbook units.
- Practical methods to make a class more enjoyable.
- Learning strategies of importance for young learners.
- The use of authentic materials and techniques to increase learner's involvement.
- A set of sample materials produced by the participants.

The series of workshops are interrelated and will require active participation. Group members will produce sample materials, demonstrating the different techniques.

Participants should bring with them their English textbooks and magazines on any topic.

Alex F. Schouten

I-G. ESTRATÈGIES D'APRENENTATGE EN L'EDUCACIÓ DE PERSONES ADULTES

Quan ens trobam davant d'un llibre llegint o estudiant s'activen un conjunt de processos complexos. Quan analitzam informació, el pensament ha d'actuar coordinadament i processar un conjunt de variables. La persona adulta manipula amb variables abstractes, conjunts de conceptes difícils; ha de posar-los en relació, analitzar-los, processar-los i integrar-los. En definitiva, ha d'aprendre significativament. Aconseguir aquest aprenentatge no és una tasca fàcil; requereix desenvolupar un conjunt d'estratègies (tècniques d'estudi) que han de ser ensenyades. Cal analitzar com s'adquireix la informa-

ció, com s'interpreta, com s'analitza i com es realitzen les inferències, com es comprèn i organitza i com es comunica aquesta informació.

1. Atribucions, expectatives i autoestima.
2. Entrenament dels processos cognitius bàsics (procediments).
3. Raonament: fases, desenvolupament de les capacitats de raonament, procediments per ensenyar a raonar.
4. Solució de problemes: fases i procediments.
5. Comprensió lectora: entrenament, propòsit, activació de coneixements previs, estructura dels textos, idees principals.
6. El record: de què depèn el que recordem millor o pitjor?; millorar el record, metes i procediments.

PERE ALZINA SEGUÍ

I-H. COM EDUCAR ELS VALORS A L'ESCOLA?

OBJECTIUS

- Aproximar-se a la idea d'educació moral. Analitzar el lloc dels valors en la Reforma.
- Coneixement de tècniques per treballar els valors a l'aula.
- Familiaritzar-se i aprendre a usar la proposta d'educació moral: «Projecte transversal. Educació moral 6-16.»

CONTINGUTS

1. Com entenem l'educació moral? Educació moral i eixos transversals. Propostes de materials curriculars per a treballar l'educació moral.
2. Tècniques per a treballar la comprensió de realitats socials controvertides. Exercicis de comentari de text. Anàlisi d'obres narratives i contes.
3. Tècniques per desenvolupar l'empatia i la perspectiva social. Exercicis de role-playing. Estudi de casos.
5. Tècniques d'autoconeixement i clarificació de valors. Exercicis de frases inacabades, preguntes clarificadores, fulls de valors i d'altres.

XUS MARTÍN I GARCÍA

I-I. CONÈIXER EL NOSTRE PATRIMONI ARTÍSTIC PER SALVAGUARDAR-LO

- Situació general del concepte de patrimoni artístic.
- Quin plantejament ha de fer-ne l'escola?

- Com aprendre el contingut de conceptes, procediments, actituds i valors a través del patrimoni artístic.
- Analitzar experiències d'arquitectura, pintura, escultura i arts ornamentals.
- Preparar recursos curriculars a partir d'examinar propostes visuals fetes a diferents nivells escolars.
- Relacionar l'educació ambiental i el patrimoni artístic: exemples que s'han compilat a diferents escoles italianes.
- Com avaluar i elaborar pautes de seguiment dels alumnes.

ROSER JUANOLA TERRADELLAS

I-J. CURS DIDÀCTIC SOBRE ARQUEOLOGIA

OBJECTIUS GENERALS

1. Introduir els conceptes bàsics de l'arqueologia.
2. Comprendre el valor de les restes com a font del coneixement del passat.
3. Arribar a veure la història no com un cúmulo de sabers immutables sinó com un coneixement científic, dinàmic i assequible.
4. Coneixement del procés històric arqueològic de romanització a l'àrea mediterrània.

TEMES

1. Les restes arqueològiques com a font per investigar el nostre passat.
2. Les tècniques d'excavació.
3. Els instruments i aparells.
4. Els materials arqueològics.
5. La creació d'hipòtesis (visita al jaciment de Sa Nitja).

**FERNANDO CONTRERAS
ASSUMPTA MORENO**

II-A. LES PEDRES TAMBÉ VAN A L'ESCOLA

(Dilluns, dimarts)

Les sortides matineres són:

1. El Toro: Introducció a la Història Geològica de l'illa de Menorca.
2. Port de Maó: Com fer parlar les pedres.

A. OBRADOR

II-B. ELS CONFLICTES DE IUGOSLÀVIA

(Dilluns, dimarts, dimecres)

1. Dificultats per interpretar la crisi.
2. La cronologia del conflicte actual.
 - 2.1 El model iugoslau.
 - 2.2 El nacionalisme serbi.
 - 2.3 Conflictes bèl·lics a Eslovènia i Croàcia.
 - 2.4 El drama de Bòsnia-Herzegovina.
 - 2.5 Les claus internacionals del conflicte.
3. Les arrels històriques de la crisi.
 - 3.1 La divisió de l'Imperi Romà.
 - 3.2 Les invasions eslaves.
 - 3.3 L'Imperi Otomà.
 - 3.4 L'ofensiva d'Àustria i de Rússia.
 - 3.5 La revolució nacional dels serbis.
 - 3.6 L'establiment dels Estats Nacionals Balcànics.
 - 3.7 La 1ª Guerra Mundial.
 - 3.8 El període d'entre-guerres.
 - 3.9 La 2ª Guerra Mundial.
 - 3.10 La Iugoslàvia de Tito.
 - 3.11 La fi del comunisme.
4. El conflicte dels Balcans, transició o proto-fenomen?

ANTONI LUCHETTI

II-C. CONÈIXER EL NOSTRE PATRIMONI ARTÍSTIC PER SALVAGUARDAR-LO

(Dilluns, dimarts, dimecres)

- El patrimoni artístic dins el concepte d'Educació ambiental.
- Anàlisi d'experiències fetes a diferents nivells escolars.
- Estratègies per elaborar material curricular aplicat a l'arquitectura, la pintura, l'escultura i les arts ornamentals.
- Comentari amb material visual de tot el procés d'un projecte curricular aplicat a diferents estils i llenguatges artístics.

ROSER JUANOLA

II-D. SORTIDA A TORRE D'EN GAUMÉS

(Dimecres)

JOAN C. de NICOLAS

II-E. FILOSOFIA 6/18

KIO i GUS, Un programa de reflexió sobre l'entorn

(Dilluns, dimarts, dimecres)

Adreçat a 3r i 4t curs de Primària.

OBJECTIUS

- Ensenyar a pensar científicament.
- Trobar una via efectiva per a la pedagogia ambiental.
- Crear una consciència ecològica: entrar en el terreny de la comprensió.

GRUP FILOSOFIA PER A NENS

II-F. FILOSOFIA 6/18

EL CARTER JOLIU

(Dilluns)

Adreçat als mestres de 1r i 2n de Primària.

El Carter Joliu parteix de l'ús de les arts com a forma d'entrar en el coneixement i com a via oberta per a possibilitar l'exercici de les capacitats i habilitats de pensament dels més menuts.

GRUP FILOSOFIA PER A NENS

III-A. FONIATRIA I

La comunicació parlada és un aspecte bàsic per a l'educador. La proposta que s'ofereix pretén ajudar a descobrir les possibilitats de cada persona, ampliar-les i millorar-les.

OBJECTIUS

- Prendre consciència del funcionament de l'aparell respiratori.
- Utilitzar l'aire adequadament per a la correcta emissió vocal.
- Actitud corporal adequada.
- Articulació: Agilitat i postura facial
Desimbolada de la llengua.

CONTINGUTS

Treball corporal:

- Estimular respiració.
- Prendre consciència de la pròpia postura.

- L'aire que em surt és el productor de la veu.
- Gest i veu.
- Ressonàncies.
- Articulació.

Per als interessats: Cal portar: lloba còmoda i una estora o tovallola gran per estirar-se a terra.

ANUL·LAT

**PERE GODALL
MARISA ROCA**

III-B. TALLER DE CERÀMICA

1. Què és la ceràmica? (introducció al curset)
2. Ceràmica a planxa.
3. Ceràmica a xurros.
4. Sotacoberta (decoració).
5. Sobrecoberta (decoració).
6. Engoves (decoració).
7. Esgrafiats (decoració).
8. Volum i possibilitats.

ANTONI BRENGARET

III-C. BALLS DE SALÓ. INICIACIÓ

Si tens marxa i t'agradaria aprendre a ballar, Apunta't!
Treballarem coneixements bàsics d'alguns balls de saló:
vals, «cha-cha-cha», pasdoble, fox-trot, swing...
Cal portar sabates còmodes.

**ÀNGELS VIDAL
JOAN ESPUÑA**

III-D. LES PEDRES TAMBÉ VAN A L'ESCOLA

1. Les roques sedimentàries: com es fan i es desfan.
2. Les deformacions de les roques:
plecs, falles, encavalcaments, discordances, etc.
3. Aprendre a llegir el llibre de les roques.

4. Per a què serveixen les roques: geologia aplicada.
5. El mapa geològic de Menorca i recursos didàctics per a l'ensenyament de la Geologia.

És un curs eminentment pràctic (nivell elemental) i per això mateix les rodalies d'Alaior seran, en aquest cas, el nostre «laboratori». Els llocs concrets a visitar així com el punt de trobada seran especificats al tauler d'anuncis de l'Escola d'Estiu. Totes les sortides seran els capvespres. L'última tarda es farà una síntesi a l'aula.

A. OBRADOR

III-E. JOCS ALTERNATIUS PER A TOTES LES EDATS

(Només es farà dilluns, dimarts i dimecres)

La finalitat d'aquests jocs és crear un ambient distès on es fomenti la cooperació, la confiança i la comunicació.

Aquests jocs es poden emprar a la plaça del poble, el dia d'una festa, en una reunió d'amics, en una festa d'escola...

Es tracta de donar una alternativa a la «solució» de la pel·lícula de vídeo, del partit de futbol, del joc de cartes...

Tipus de jocs:

- Presentació
- Distensió
- Cooperació
- Confiança
- Jocs amb paracaigudes

ÁNGELA RIVERA

III-F. JOCS I/O ESPORTS AMB MATERIAL ALTERNATIU

OBJECTIUS DEL CURS:

Donar a conèixer de manera pràctica l'evolució i utilització del joc des dels més elementals i senzills per a les primeres etapes fins als més reglats i codificats per al darrer cicle.

Aquests últims són la base de la iniciació esportiva a aquestes edats.

CONTINGUTS:

- El joc com a bloc de contingut del D.C.B.
- Classificació dels diferents tipus de jocs atenent a la seva estructura de comunicació.

- Els jocs segons la seva funcionalitat.
- Les activitats lúdico-recreatives com antesala dels jocs reglats i codificats.
- Els jocs esportius.
- La iniciació esportiva.

JOSÉ A. FERRANDO ROQUETA

III-G. LA PLÀSTICA: UN JOC? UNA EINA?

Una matèria a descobrir, dinàmica i vital.

Us propòs manipular i experimentar per arribar a dominar i crear de forma lúdica.

CONTINGUTS:

- Treballar **la línia**

jocs de línies, dibuix formal, d'imaginació, de suport, etc.

- Treballar **el color**

el color, la llum, els materials, les eines, els processos. Tot per arribar a expressar sensacions reals, atmosferes, etc.

- Treballar **l'espai**

situar-nos en l'espai, conquerir-lo i ocupar-lo amb propostes plàstiques.

JORDI JUNYENT

III-H. ESCOLTAR, CANTAR I BALLAR A L'EDUCACIÓ INFANTIL

La vivència de qualsevol experiència constitueix, per als fillets i filletes d'aquestes edats, el millor aprenentatge.

Fer-los viure la música és donar-los l'oportunitat d'estimar-la i de gaudir-ne, tot facilitant així el seu aprenentatge.

El curs set inclourà dos aspectes fonamentals:

- Repertori (cançons, audicions, danses...)
- Didàctica: l'aplicació pràctica a l'aula.

MARTA BADIA

III-I. PASTISSERIA (REPOSTERIA)

1r dia: Assortit de cassolètes (tartaletas) de pastisseria.

2n dia: Canapés.

3r dia: Bavaroise de poma.

4t dia: Elaboració de petits pastissos de truita fumada.

5è dia: Tres maneres d'omplir braços de gitano.

PERE LLOPART

XVII Escola per a Ensenyants - 1994
Alaior, del 22 al 26 d'agost

LLINATGES _____ NOM _____

DOMICILI _____ POBLACIÓ _____ TEL. _____

CENTRE DE TREBALL _____ POBLACIÓ _____

TIPUS DE CENTRE: PÚBLIC PRIVAT

FEINA QUE HI FAS _____ NIVELL _____

ATURAT

ES MATRICULA A

OPCIÓ A
(posau nombre clau)

HORA I	HORA II	HORA III

OPCIÓ B
(per si està complet
o es suspèn l'anterior)

HORA I	HORA II	HORA III

DEMANA GUARDERIA PER A _____ INFANTS

TOTS ELS DIES _____

ALGUNS DIES _____

ETS AFILIAT AL MOVIMENT DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA? SÍ NO

ESTUDIS REALITZATS

- MAGISTERI BATXILLERAT PUERICULTURA
 MESTRE DE CATALÀ LLICENCIAT ALTRES ESTUDIS

QUANTS ANYS FA QUE PARTICIPES A L'ESCOLA D'ESTIU? _____